

УДК: 331.52 (477)

Чумак О.В.¹, Ябченко О.С.²

¹ канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0213 НУ «Запорізька політехніка»

ПРОФЕСІЙНІ ТРЕНДИ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

Основними викликами для українського ринку праці в умовах російсько-української війни в 2025 році є кадровий дефіцит, необхідність адаптації ринку до нових реалій, а також зростаюча роль інклюзії та перекваліфікації працівників. 65 % роботодавців прогнозують погіршення кадрової кризи, оскільки вже у 2024 році 71% компаній відчули нестачу

кваліфікованих спеціалістів. Різноманітність і рівність можливостей на ринку праці стають важливими вимогами часу.

У відповідь на потреби ринку праці дедалі більше компаній планують інвестувати в розвиток своїх працівників. 56 % компаній вже заявили про намір інвестувати в програми перекваліфікації та підвищення кваліфікації своїх співробітників [1]. Уряд також активно підтримує ініціативи, спрямовані на зменшення структурного дисбалансу на ринку праці, через гранти та податкові пільги для освітніх ініціатив. Особливу увагу урядовці планують приділяти працевлаштуванню ветеранів війни та людей з інвалідністю [2].

За дослідженнями вітчизняних аналітиків за роки повномасштабного вторгнення в країні зросла потреба в інженерних і технічних спеціальностях, фахівцях із кібербезпеки та робітничих професіях. На їх думку в 2025 році продовжать набирати популярність професії, які відповідають запитам цифрової трансформації та глобальних змін, зокрема такі, як: digital-спеціалісти, фахівці з кібер- та інформаційної безпеки, експерти з інтернету речей (IoT), big data аналітики, медичні працівники, менеджери з онлайн-навчання, фахівці з різноманітних екологічних спеціальностей. Якщо раніше найконкурентнішими посадами були верстальник і Front-end Developer, то наразі в лідерах — direct-менеджер і спеціаліст чата. Це професії, що передбачають обробку вхідних звернень клієнтів, зазвичай у соціальних мережах. Найзатребуванішими на ринку праці України і надалі залишаються фахівці з маркетингу та комунікацій, проєктні менеджери, продавці та адміністратори [3].

Розглядаючи перспективи розвитку нових професій на національному ринку праці, важливо звернути увагу на довгострокові прогнози і на професії, які будуть затребувані через 15-20 років.

Сучасні експерти прогнозують появу таких професій у найближчі десятиліття, як: спеціалісти з етики штучного інтелекту (фахівці, які займатимуться розробкою етичних норм та правил для систем штучного інтелекту); інженери з кліматичного відновлення (спеціалісти, які розроблятимуть технології для боротьби зі зміною клімату та відновлення екосистем); космобіологи (вчені, які досліджуватимуть можливості життя на інших планетах); сіті-фермери (спеціалісти з вирощування сільськогосподарських культур у міському середовищі); дизайнери віртуальних світів (фахівці, які створюватимуть середовища для віртуальної та доповненої реальності); консультанти з цифрового детоксу (спеціалісти, які допомагатимуть людям знаходити баланс між цифровим та реальним життям). Ці прогнози базуються на кількох ключових тенденціях, які, ймовірно, визначатимуть розвиток ринку праці в Україні та світі в найближчі десятиліття. Посилення ролі технологій та автоматизації пов'язують із

зростанням попиту на фахівців, здатних розробляти, впроваджувати та обслуговувати складні технологічні системи та появою нових професій на перетині традиційних галузей і високих технологій; зміну клімату та екологічні виклики — із зростанням попиту на спеціалістів у сфері зеленої енергетики, екологічного будівництва та сталого розвитку, появою нових професій, пов'язаних з адаптацією до кліматичних змін і збереженням біорізноманіття. Демографічні зміни та старіння населення матимуть наслідком зростання попиту на фахівців у сфері геронтології, персоналізованої медицини та соціального догляду і призведуть до появи нових професій, спрямованих на підтримку активного довголіття та якості життя людей похилого віку. Глобалізація та культурне різноманіття обов'язково викличуть зростання попиту на фахівців з кроскультурної комунікації та управління різноманітністю, появу нових професій, пов'язаних з адаптацією глобальних продуктів та послуг до локальних ринків, а розвиток космічних технологій невід'ємно призведе до зростання попиту на інженерів і вчених у сфері космічних досліджень та технологій, появи нових професій, пов'язаних з колонізацією інших планет та розробкою космічної інфраструктури [4].

Звісно, що прогнозування нових професій на ринку праці України на такий тривалий період матиме певні обмеження, бо глобальні зміни та технологічний прогрес можуть призвести до появи абсолютно нових галузей та професій, які сьогодні важко навіть уявити. Тому ключовою навичкою для працівників майбутнього стане здатність до швидкого навчання та адаптації до нових умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Як зміниться ринок праці в Україні в 2025 році 03.03.25 році. // Інтернет-ресурс КАДРОВИК.UA. 03 березня 2025 р. — URL: <https://www.kadrovik.ua/novyny/yak-zminytsya-rynok-pratsi-v-ukrayini-v-2025-rotsi#:~:text=>
2. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю за № 5344-д від 18.11.2022 р. // Законопроекти Верховної Ради України. — URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40853>
2. Гайдар С. Український ринок праці у 2025: популярні професії, ключові навички й тренди // Happy Monday. 4 лютого. 2025. — URL: <https://happy monday.ua/ukrayinskyj-rynok-pratsi-u-2025>
3. Гривненко Т. Нові професії на ринку праці України: тенденції та перспективи 2024-2025 // Гривня. 29.09.2024. — URL: <https://www.grivnya.in.ua/karyera/novi-profesii/>